

Hyvinvointi- palvelut

opetussuunnitelma
2024–2026

Sosnet
yliopistoverkosto

Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto

ERIKOISSOSIAALITYÖNTEKIJÄN KOULUTUS

**HYVINVOINTIPALVELUT
-ERIKOISALAN
OPETUSSUUNNITELMA 2024—2026**

Erikoissosiaalityöntekijän koulutus

Hyvinvointipalveluiden erikoisala 2024–2026

Hyvinvointipalveluiden erikoisalan opetussuunnitelman rakenne (70 op):

1 Erikoisalaopinnot (40op)

- 1.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen ja kansainvälinen toimintaympäristö (5 op)
- 1.2 Asiakaslähtöisyyden edistäminen ja hyvinvointipoliittinen työ (5 op)
- 1.3 Sosiaalipalvelujen järjestäminen, hankinta ja tuottaminen (5 op)
- 1.4 Hyvinvointipalvelujen talous (5 op)
- 1.5 Tutkimusnäyttöön perustuva palvelujen kehittäminen (5 op)
- 1.6 Vaikuttavuus sosiaali- ja terveydenhuollossa (5 op)
- 1.7 Sosiaalityön ja -palvelujen johtaminen (5 op)
- 1.8 Erytisasiantuntija monialaisissa verkostoissa (5 op)

2 Tutkimus- ja kehittämisopinnot (20 op)

- 2.1 Tutkimus ja arviointi (5 op)
- 2.2 Sosiaalityö, tutkimus ja teoriat (5 op)
- 2.3 Tietolähteet tutkimuksessa ja kehittämisessä (5 op)
- 2.4 Asiantuntijakirjoittaminen, tieteellinen raportointi ja mediatyöskentely (5 op)

3 Tieteellis-käytännöllinen lopputyö (10 op)

Erikoissosiaalityöntekijän koulutus

Erikoistumiskoulutukset ovat korkeakoulututkinnon jälkeen suoritettavia, jo työelämässä toimineille suunnattuja ammatillista kehittymistä ja erikoistumista edistäviä pitkäkestoisia koulutuksia, joilla vastataan korkeakoulujen ja työelämän yhdessä määrittämiin työelämän osaamistarpeisiin.

Yliopistojen erikoistumiskoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija aiemman koulutustaustansa ja työkokemuksensa pohjalta 1) kykenee toimimaan vaativissa asiantuntijatehtävissä määritellyllä työelämän osa-alueella, 2) hallitsee asiantuntijaroolin edellyttämän tieteellisammattillisen erikoisosaamisen ja sen yhteydet toimintaympäristöön, 3) pystyy tieteellistä tutkimustietoa tai taiteellisen toiminnan menetelmiä hyödyntäen analysoimaan, arvioimaan ja kehittämään erikoistumisalansa ammatillisia käytäntöjä ja 4) kykenee toimimaan yhteisöissä ja verkostoissa oman erikoistumisalansa asiantuntijana (Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista ja erikoistumiskoulutuksista 794/2004; 20 a §).

Erikoissosiaalityöntekijän koulutuksen kohderyhmänä ovat henkilöt, jotka ovat suorittaneet yliopistollisen maisterin tutkinnon, joilla on oikeus harjoittaa sosiaalityöntekijän ammattia Suomessa (Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 817/2015, 7 §) ja joilla on työkokemusta sosiaalityön tehtävistä.

Koulutus järjestetään yhteistyössä Valtakunnallisen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnetin kanssa, jota koordinoi Lapin yliopisto.

Hyvinvointipalveluiden erikoisala

Hyvinvointipalvelujen erikoisalan koulutustarve perustuu erityisosaamisvaateisiin, jotka liittyvät asiakaslähtöisen palvelujärjestelmän tavoitteeseen, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutokseen sekä sosiaalityön ja -palvelujen tutkimusperusteisuuden vahvistamiseen. Asiakkaan tukeminen palvelujen ja etuuksien käyttäjänä, uudistuvat palvelujen tuotantotavat, palvelujen vaikuttavuuden arviointi sekä palvelurakenteiden uudistaminen edellyttävät sosiaalityön erityisosaamista, jota on tarpeen syventää maisterikoulutuksen jälkeen.

Hyvinvointipalvelujen erikoisalan opinnoissa paneudutaan sosiaalityön ja -palvelujen vaikuttavaan järjestämiseen. Koulutuksen suorittanut opiskelija on sosiaalityön palvelurakenteiden erityisasiantuntija, joka

1. Kykenee toimimaan vaativissa sosiaalityön sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kehittämiseen, palvelujen ohjaukseen, hankintaan ja tuottamiseen sekä johtamiseen liittyvissä asiantuntijatehtävissä

- omaa valmiudet tuottaa, arvioida ja toimeenpanna hyvinvointipoliittisia strategioita ja suunnitelmia asiakaslähtöisen sosiaalityön näkökulmasta
- osaa hyödyntää keskeisiä palvelujen kehittämismenetelmiä
- tuntee palvelujen hankinnan ja tuotteistamisen prosessit ja menetelmät sekä alan lainsäädännön
- pystyy johtamaan sosiaali- ja terveydenhuollon työyhteisöjä sekä strategisen että lähijohtamisen näkökulmista

2. Hallitsee asiantuntijaroolin edellyttämän tieteellisammattillisen erikoisosaamisen ja sen yhteydet toimintaympäristöön

- sisäistää hyvinvointipalvelujen asiantuntijuuteen liittyvät odotukset ja velvoitteet sekä kehittää itseään asiantuntijana
- hallitsee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja etuusjärjestelmän kokonaisuuden sekä palvelujen järjestämisen ja rahoittamisen toimintaperiaatteet
- tunnistaa toimintaympäristön ja talouden merkityksen hyvinvointipalvelujen uudistamiselle
- pystyy edistämään uusien innovaatioiden syntyä ja käyttöönottoa palveluihin ja työyhteisöjen toimintaan

3. Pystyy sosiaalityön ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen tuloksia ja menetelmiä hyödyntäen analysoimaan, arvioimaan ja kehittämään erikoistumisalansa ammatillisia käytäntöjä

- tuntee alan ajankohtaisen ja relevantin tutkimuksen
- pystyy käyttämään alan tutkimusmenetelmiä kvantitatiivisesta tutkimuksesta laadulliseen tutkimukseen
- kykenee arvioimaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutoimintaa ja hyödyntämään tutkimus- ja arviointituloksia sosiaalityön ja -palvelujen uudistamiseksi
- hallitsee asiantuntijakirjoittamisen ja tieteellisen raportoinnin pääperiaatteet

4. Kykenee toimimaan sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisissa ja kansainvälisissä yhteisöissä ja verkostoissa erikoisalansa asiantuntijana.

- hallitsee verkostotyöskentelyn monialaisissa, monisektoraalisissa ja moniammatillisissa yhteisöissä
- kykenee toimimaan verkostojen johtajana
- pystyy vaikuttamaan viestintään eri sidosryhmille (asiakkaat, kansalaiset, päätöksentekijät, ammattilaiset, toimittajat) viestinnän eri muotoja (mukaan lukien sosiaalinen media) hyödyntäen
- omaa valmiudet sosiaalityöhön ja hyvinvointipalveluihin liittyvään kansainväliseen yhteistyöhön.

Opintojen kulku

Erikoissosiaalityöntekijän koulutus hyvinvointipalveluiden erikoisalalla suoritetaan Helsingin yliopiston ja Itä-Suomen yliopiston yhteisessä koulutusohjelmassa. Opetus järjestetään yhteistyössä yliopistojen kesken yhteisen opetussuunnitelman pohjalta ja oppiminen perustuu aktiiviseen opetukseen osallistumiseen sekä opiskelijan oppimistehtäviin. Kumpaankin yliopistoon valitaan 16 opiskelijaa ja opintosuoritukset rekisteröidään omaan yliopistoon.

Koulutuksen rahoitus perustuu 1.4.2019 voimaantulleeseen sosiaalihuoltolain muutokseen, jonka perusteella yliopistoille voidaan korvata valtion varoista koulutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Yhteensä 70 opintopisteen laajuiset hyvinvointipalvelujen erikoisalan opinnot suoritetaan noin kahdessa vuodessa oman työn ohessa. Erikoistumiskoulutus toteutetaan vuosien 2024–2026 aikana monimuoto-opetuksena digitaalisia oppimisympäristöjä hyödyntäen. Koulutus sisältää kuusi kaksipäiväistä lähiopintojaksoa Helsingissä tai Kuopiossa ja kuusi etäopintojaksoa. Näihin sisältyvät muun muassa tiedonhakukoulutus, työssä oppimista tukevat oppimistehtävät, vertaisohjaus sekä tieteelliskäytännöllinen lopputyön ja siihen liittyvä ohjaus. Koulutuksen oheismateriaali on saatavissa pääosin verkkojulkaisuina tai yliopistojen kirjastojen kautta.

Koulutus on sisällöltään monitieteinen. Sen toteutuksessa hyödynnetään Helsingin ja Itä-Suomen yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön ohella muita erikoisalan asiantuntijoita. Opinnot arvioidaan hyväksytty/hylätty asteikolla.

1 ERIKOISALAOPINNOT (40op)

1.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen ja kansainvälinen toimintaympäristö (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija orientoituu opintoihin, asettaa henkilökohtaiset opiskelutavoitteet ja pohtii hyvinvointipalveluja ja niissä asiantuntijana työskentelyä kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä.

Oppimismuodot: Lähiopintojakso: Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat, Helsingin yliopisto.

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 16.-17.5.2024

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto

1.2 Asiakslähtöisyyden edistäminen ja hyvinvointipoliittinen työ (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija vahvistaa osaamistaan tuottaa, arvioida ja toteuttaa hyvinvointipoliittisia strategioita ja suunnitelmia asiakslähtöisyyden sekä palvelujen integraation näkökulmista ja hahmottelee lopputyönsä aihetta.

Oppimismuodot: Etäopintojakso: Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat, Helsingin yliopisto.

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 29.-30.8.2024

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto

1.3 Sosiaalipalvelujen järjestäminen, hankinta ja tuottaminen (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija hallitsee pääpiirteittäin sosiaali- ja terveystalouden kokonaisuuden, palvelujen hankinnan ja tuotteistamisen prosessit ja menetelmät sekä alan lainsäädännön.

Oppimismuodot: Lähiopintojakso: Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat Itä-Suomen yliopisto, Kuopio.

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 20.-21.3.2025

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto

1.4 Hyvinvointipalvelujen talous (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija tunnistaa toimintaympäristön ja talouden merkityksen hyvinvointipalvelujen uudistamiselle, tuntee palvelujen järjestämisen ja rahoittamisen toimintaperiaatteet.

Oppimismuodot: Etäopintojakso: Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat Itä-Suomen yliopisto, Kuopio.

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 22.-23.5.2025

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto

1.5 Tutkimusnäyttöön perustuva palvelujen kehittäminen (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija perehtyy systemaattisen tiedonhaun välineisiin ja tutustuu oman lopputyönsä aihepiirin ajankohtaisiin ja relevantteihin tutkimuksiin.

Oppimismuodot: Etäopintojakso: Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat, Helsingin yliopisto.

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 23.-24.1.2025

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto

1.6 Vaikuttavuus sosiaali- ja terveydenhuollossa (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija hallitsee sosiaalipalvelujen ja sosiaalityön vaikuttavuuden arvioinnin perusteet ja kykenee tukemaan toimivien innovaatioiden syntyä ja käyttöönottoa palveluihin ja työyhteisöihin.

Oppimismuodot: Etäopintojakso: Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat Itä-Suomen yliopisto, Kuopio.

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 21.-22.5.2026

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto

1.7 Sosiaalityön ja -palvelujen johtaminen (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija vahvistaa osaamistaan johtaa sosiaali- ja terveydenhuollon työyhteisöjä sekä strategisen että lähijohtamisen näkökulmista.

Oppimismuodot: Lähiopintojakso: Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat Itä-Suomen yliopisto, Kuopio.

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 22.-23.1.2026

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto

1.8 Erityisasiantuntija monialaisissa verkostoissa (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija hallitsee verkostotyöskentelyä monialaisissa, ja moniammatillisissa sekä sektorirajat ylittävissä yhteisöissä ja kykenee toimimaan verkostojen johtajana.

Oppimismuodot: Koulutuksen päättävä lähiopintojakso. Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat, Helsingin yliopisto.

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 27.-28.8.2026

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto

2 TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISOPINNOT (20 op)

2.1 Tutkimus ja arviointi (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija osaa johtaa omaa oppimisprosessiaan ja antaa ja ottaa vastaa palautetta eri muotoja hyödyntäen. Opiskelija kykenee arvioimaan tutkimuksen ja kehittämisen eettisiä ja menetelmällisiä kysymyksiä.

Oppimismuodot: Lähiopintojakso: Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat. Itä-Suomen yliopisto, Kuopio.

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 21.–22.11.2024

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto

2.2 Sosiaalityö, tutkimus ja teoriat (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija tuntee sosiaalityön kannalta keskeisiä teorioita ja niiden roolia ja merkitystä tutkimuksen, kehittämistyön ja käytännön kannalta.

Oppimismuodot: Lähiopintojakso: Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat, Helsingin yliopisto

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 28.–29.8.2025

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto

2.3 Tietolähteet tutkimuksessa ja kehittämisessä (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija tuntee sosiaali- ja terveydenhuollon tietolähteitä ja aineistoja ja kykenee käyttämään niitä tutkimuksiin ja selvityksiin sosiaalityön ja -palvelujen uudistamiseksi.

Oppimismuodot: Etäopintojakso: Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat Itä-Suomen yliopisto, Kuopio

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 20.–21.11.2025

Vastuuyliopisto: Itä-Suomen yliopisto

2.4 Asiantuntijakirjoittaminen, tieteellinen raportointi ja mediatyöskentely (5 op)

Osaamistavoite: Opiskelija hallitsee erityyppisen vuorovaikutuksen, kuten asiantuntijakirjoittamisen, tieteellisen raportoinnin ja mediatyöskentelyn pääperiaatteet.

Oppimismuodot: Etäopintojakso: Koko koulutusryhmän yhteiset luennot ja työpajat, Helsingin yliopisto.

Oheiskirjallisuus: Opintojaksolla osoitettava kirjallisuus

Ajankohta: 26.–27.3.2026

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto

3 TIETEELLIS-KÄYTÄNNÖLLINEN LOPPUTYÖ (10 op)

Osaamistavoite: Opiskelija kykenee sosiaalityön ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen tuloksia ja menetelmiä hyödyntäen analysoimaan, arvioimaan ja kehittämään hyvinvointipalveluja ja palvelujärjestelmää.

Oppimismuodot: Opiskelija toteuttaa tieteellis-käytännöllisen lopputyön yliopiston ja mahdollisuuksien mukaan myös työpaikan ohjausta sekä ryhmän muiden opiskelijoiden vertaistukea hyödyntäen. Lopputyö voi sisältää 1) työpaikalla toteutettavan kehittämistehtävän ja sen raportoinnin, 2) artikkelin vertaisarvioidussa tai muussa asiantuntijajulkaisussa, 3) kirjallisuuskatsauksen tai 4) vaativan tutkimus- ja/tai kehittämishankkeen suunnitelman tai meneillään olevan hankkeen raportoinnin. Opiskelija sopii lopputyönsä aiheen ja toteutuksen oman yliopistonsa opettajien kanssa ja opintosuoritus arvioidaan omassa yliopistossa. Lopputyö voidaan tehdä myös yhteistyönä useamman opiskelijan kesken.

Ajankohta: 2024–2026 (tavoite valmistumiselle 15.9.2026)

Vastuuyliopisto: Helsingin yliopisto ja Itä-Suomen yliopisto

Hyvinvointipalvelujen erikoisalan opintojen eteneminen

Ajankohta to-pe lähi- tai etäopetuksena	Opintojakso	Vastuu-yliopisto
16.–17.5.2024 (Lähiopetus)	1.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen ja kansainvälinen toimintaympäristö	HY
29.–30.8.2024 (Etäopetus)	1.2 Asiakaslähtöisyyden edistäminen ja hyvinvointipoliittinen työ	HY
21.–22.11.2024 (Lähiopetus)	2.1 Tutkimus ja arviointi	UEF
23.–24.1.2025 (Etäopetus)	1.5 Tutkimusnäyttöön perustuva palvelujen kehittäminen	HY
20.–21.3.2025 (Lähiopetus)	1.3 Sosiaalipalvelujen järjestäminen, hankinta ja tuottaminen 1.4 Hyvinvointipalvelujen talous	UEF
22.–23.5.2025 (Etäopetus)	1.4 Hyvinvointipalvelujen talous 2.2 Sosiaalityö, tutkimus ja arviointi	UEF
28.–29.8.2025 (Lähiopetus)	2.2 Sosiaalityö, tutkimus ja teoriat 2.3 Tietolähteet tutkimuksessa ja kehittämisessä	HY
20.–21.11.2025 (Etäopetus)	2.3 Tietolähteet tutkimuksessa ja kehittämisessä	UEF
22.–23.1.2026 (Lähiopetus)	1.7 Sosiaalityön- ja palvelujen johtaminen	UEF
26.–27.3.2026 (Etäopetus)	2.4 Asiantuntijakirjoittaminen, tieteellinen raportointi ja mediatyöskentely	HY
21.–22.5.2026 (Etäopetus)	1.6 Vaikuttavuus sosiaali- ja terveydenhuollossa	UEF
27.–28.8.2026 (Lähiopetus)	1.8 Erytisasiantuntija monialaisissa verkostoissa	HY
Tavoite valmistumiselle 15.9.2026	3 Tieteellis-käytännöllinen loppuyö	HY & UEF